
УДК 657.6

JEL Classification: L20, M10, M14, M40, O16

DOI:10.31767/nasoa.2024.si

І. І. АФАНАС'ЄВА,

кандидат економічних наук, професор,
завідувач кафедри обліку, аудиту та оподаткування,
Національна академія статистики, обліку та аудиту,
e-mail: Afanasieva@nasoa.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6518-3237>

Researcher ID: КЕН-2020-2024

Н. В. ОВСЮК,

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри обліку, аудиту та оподаткування,
Національна академія статистики, обліку та аудиту,
e-mail: Ovsyuk@nasoa.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8776-9503>

Researcher ID: N-2872-2016

Д. С. ВОРОШИЛОВ,

фінансовий директор,
ТОВ «СПРЕЙФОРС»,

e-mail: llcaps2016@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-9000-3703>

тел. 0992146411

Перспективи впровадження МСФЗ та аудит фінансової звітності в контексті управління бізнесом

У статті висвітлено перспективи впровадження в Україні міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ), а також особливості проведення аудиту показників фінансової звітності, складеної за вимогами МСФЗ, що матиме вирішальне значення для ухвалення рішень про підвищення ефективності управління підприємством. Позитивний вплив МСФЗ на якість фінансової звітності підприємств підтверджено дослідженнями багатьох національних та іноземних науковців. Проте МСФЗ підлягають регулярному оновленню, передусім у частині визнання та відображення об'єктів бухгалтерського обліку, тож підприємства, які користуються МСФЗ, повинні вносити зміни в облікову політику, а також розкривати інформацію про можливий вплив цих змін на об'єктивність висвітлення у звітності фактів господарської діяльності. Проведення аудиту звітності, складеної за МСФЗ, передбачає аналіз потенційних ризиків, притаманних першому застосуванню МСФЗ, а також відповідності показників звітності Таксономії UA iXBRL МСФЗ.

Авторами доведено зростання кількості підприємств країн ЄС, які використовують МСФЗ, оскільки це гарантує збільшення прозорості, об'єктивності та порівнянності показників фінансової звітності.

Істотний вплив на достовірність та об'єктивність фінансової звітності суб'єктів господарювання має професійне судження фахівців із бухгалтерського обліку та аудиторів. Відсутність жорсткої регламентації у МСФЗ та можливість використання професійного судження сприятимуть формуванню більш прозорої та зрозумілої для користувачів звітності, складеної на основі МСФЗ.

Перехід суб'єктів господарювання на МСФЗ передбачає додаткові зусилля і витрати, адже підприємствам доводиться вносити певні зміни у форму бухгалтерського обліку та облікову практику. Однак досвід іноземних країн, що запровадили міжнародні стандарти, доводить, що такий перехід надає різним секторам бізнесу відчутні переваги. В процесі проведення аудиту фінансової звітності важливо ідентифікувати потенційні ризики, зокрема ті, що пов'язані з невиявленням помилок при першому застосуванні підприємством МСФЗ для складання фінансової звітності, що негативно вплине на достовірність отриманої інформації та правильність формування звітності у майбутньому.

Ключові слова: фінансова звітність підприємства, бухгалтерський облік, аудит, міжнародні стандарти фінансової звітності, управління підприємствами, професійне судження.

I. I. AFANASIEVA,

PhD in Economics, Professor,

Head of the Department of Accounting, Auditing and Taxation,

National Academy of Statistics, Accounting and Auditing,

e-mail: Afanasieva@nasoa.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6518-3237>

Researcher ID: KEH-2020-2024

N. V. OVSIUK,

Doctor of Economics, Professor,

Professor of the Department of Accounting, Auditing and Taxation,

National Academy of Statistics, Accounting and Auditing,

e-mail: Ovsiuk@nasoa.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8776-9503>

Researcher ID: N-2872-2016

D. S. VOROSHYLOV,

Chief Financial Officer,

LLC "SPRAYFORCE",

e-mail: llcaps2016@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-9000-3703>

тел. 0992146411

Implementing IFRS and Financial Statements Audit: Prospects for Business Management

The article highlights the prospects for the implementation of international financial reporting standards (IFRS) in Ukraine, as well as the features of auditing financial reporting indicators compiled in accordance with IFRS requirements, which will be crucial for making decisions to improve business management efficiency. The positive impact of IFRS on the quality of financial reporting of enterprises has been confirmed in studies by many national and foreign scientists. However, IFRS are subject to regular updates, primarily in terms of recognition and presentation of accounting objects, so enterprises using IFRS must make changes in accounting policies, as well as disclose information about the potential impact of these changes on the accuracy of coverage of economic facts in the reporting. Auditing of IFRS-based reporting involves analysis of potential risks inherent in the first application of IFRS, as well as the compliance of the UA iXBRL Taxonomy reporting indicators with IFRS.

The authors demonstrated the growing number of EU companies using IFRS, as this guarantees better transparency, accuracy and comparability of financial reporting indicators.

The professional judgment of accounting specialists and auditors has a significant impact on the reliability and accuracy of financial reporting of business entities. The lack of strict regulation in IFRS and the possibility of using professional judgment will help make IFRS-based reporting more transparent and understandable for users.

The transition of business entities to IFRS involves additional efforts and costs, as enterprises have to make certain changes in accounting formats and practices. However, the experience of foreign countries that have introduced international standards proves that such a transition provides tangible benefits to various business sectors. During the audit of financial statements, it is important to identify potential risks, in particular those associated with failure to detect errors when an enterprise first applies IFRS to prepare financial statements, which will affect the reliability of the information obtained and the correctness of reporting in the future.

Keywords: *financial reporting, accounting, audit, international financial reporting standards, business management, professional judgement.*

Постановка проблеми. Глобальне впровадження Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) уможливило формування більш прозорої та достовірної фінансової звітності підприємства, що сприятиме зростанню довіри з боку інвесторів, доступу до ринків фінансового капіталу та раціональному управлінню бізнесом. Позитивний вплив МСФЗ на якість фінансової звітності підприємства підтверджується дослідженнями багатьох вітчизняних та іноземних науковців. Проте МСФЗ підлягають регулярному оновленню, передусім у частині визнання та відображення об'єктів бухгалтерського обліку, тож підприємства, які користуються МСФЗ, повинні вносити зміни в облікову політику, а також розкривати інформацію про можливий вплив цих змін на об'єктивність висвітлення у звітності фактів господарської діяльності. Проведення аудиту звітності, сформованої за МСФЗ, передбачає аналіз потенційних ризиків, притаманних першому застосуванню підприємством МСФЗ, а також відповідності показників звітності Таксономії UA іXBRL МСФЗ.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дотримання МСФЗ може сприяти чіткішому розумінню фінансового стану будь-якого суб'єкта господарювання, пом'якшенню невизначеності та посиленню стабільності у бізнес-середовищі. N. Hurzhyi та ін. досліджували стратегії розвитку підприємств у постіндустріальному суспільстві. Автори обґрунтували необхідність адаптивних стратегій, згідно з якими фінансова звітність, сформована за вимогами МСФЗ, повинна бути прозорою та зрозумілою для зовнішніх користувачів і має вирішальне значення для прийняття обґрунтованих рішень у динамічному середовищі [1].

A. Salomia, A. Sarataş здійснили аналіз емпіричних даних, на підставі яких визначили вплив МСФЗ на управління, показники фінансово-господарської діяльності та фінансові результати державних установ. Отримані авторами результати є вагомим внеском у дослідження ролі міжнародних стандартів у підвищенні ефективності діяльності суб'єктів господарювання [2].

Дослідження Н. Sanko, А. Koldovsky присвячено порівняльному аналізу МСФЗ і Загальноприйнятих принципів бухгалтерського обліку (GAAP), виявленню основних відмінностей між цими двома стандартами, визначенню їхніх унікальних властивостей щодо визнання доходів від провадження бізнесової діяльності, обліку фінансових інструментів та особливостей формування і подання фінансової звітності [3].

L. Sembiyeva та ін. дослідили здійснення податкового аудиту в енергетичному секторі та на підставі отриманих результатів довели важливість формування прозорої фінансової звітності. Адже, узгоджуючи облікову практику з МСФЗ, підприємства енергетичного сектору можуть підвищити прозорість, достовірність і зрозумілість показників звітності, що сприятиме зростанню довіри з боку інвесторів і глобальним інвестиціям [4].

Мета статті – висвітлити перспективи впровадження МСФЗ у країнах ЄС та Україні, а також вплив МСФЗ на якість фінансової звітності підприємства та особливості її аудиту.

Виклад основного матеріалу дослідження. Внаслідок суспільного поділу праці економіка будь-якої країни поділяється на сфери (наприклад, сфера матеріального і нематеріального виробництва) і галузі. Кількість галузей залежить від рівня розвитку продуктивних сил і суспільного поділу праці. Кожна сфера чи галузь складається з великої кількості підприємств. Вони є основною економічною ланкою, самостійним суб'єктом, який здійснює науково-дослідну та конструкторську діяльність, забезпечує організоване виробництво і реалізацію товарів і послуг з метою отримання доходу.

Відомий фахівець із теорії управління П. Друкер стверджує, що тип сучасного підприємця визначає не лише форма бізнесу, а й різноманітні інновації, як-то новітні комбінації виробничих факторів для створення нових видів товарів, послуг і технологій, нові ресурси, форми і джерела фінансування, новітні управлінські та організаційні рішення, а також вихід на сучасні ринки збуту, залучення нових категорій та верств населення [5].

Стабільний розвиток бізнесу в Україні вповільнює низка факторів (передусім надмірно високе податкове навантаження, недосконале законодавство, значні відсоткові ставки за кредитами, низька платоспроможність більшої частини населення), а також відсутність необхідних інституційних складників бізнес-середовища:

1) плюралізм форм власності, тобто наявність різноманітних типів і форм власності, визначених законодавством як рівноправні. В Україні формування цього складника стримують тотальна приватизація, існування тіншового сектору економіки;

2) розвинена інфраструктура для сприяння підприємству (консультаційні центри з питань управління бізнесом, курси підготовки сучасних підприємців, інноваційні центри тощо);

3) стабільна, науково обґрунтована державна економічна політика, зокрема політика підтримки підприємництва, передусім суб'єктів малого бізнесу. Ця політика в Україні має здебільшого декларативний характер;

4) державне регулювання економіки, особливо за допомогою економічних важелів впливу. Але в Україні переважають адміністративні методи регулювання;

5) виважена зовнішньоекономічна політика, насамперед щодо захисту вітчизняних товаровиробників. Але необхідність протекціонізму в Україні визнається здебільшого на декларативному рівні.

На формування та зміну мети підприємства впливають багато чинників: динаміка масштабів виробництва, зовнішні умови діяльності, удосконалення техніки і технологій, громадська свідомість. Іншими чинниками такого впливу є контрагенти: клієнти (споживачі), власники (інвестори), працівники, керівники (рис. 1).

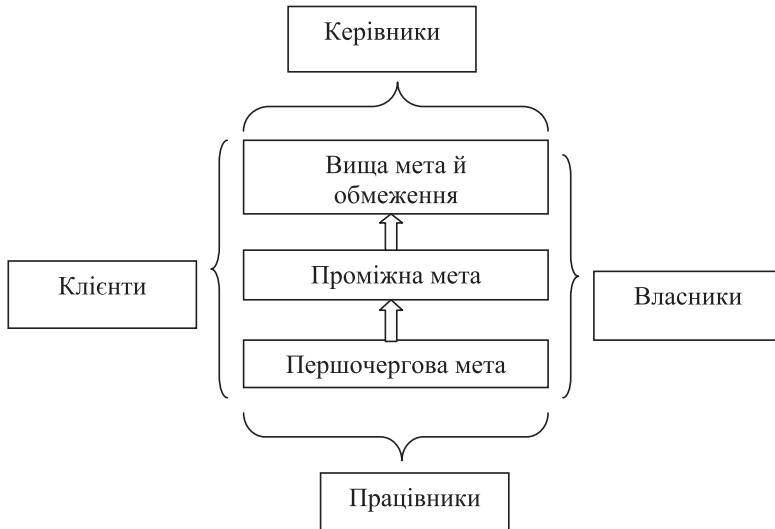

Рис. 1. Вплив контрагентів на мету підприємства

Джерело: складено авторами на основі [5]

Постановка та обґрунтування мети – один із найважливіших процесів, що обумовлює успішність бізнесу, оскільки далеко не завжди досягнута мета відповідає поставленій, що свідчить про неправильний вибір підприємцем способів досягнення бажаної мети. Приклад формування мети підприємства в контексті організації бухгалтерського обліку наведено на рис. 2.

Рис. 2. Формування мети суб'єкта господарювання в контексті організації бухгалтерського обліку

Джерело: складено авторами на основі [6]

Для великих підприємств це справедливо навіть більшою мірою ніж для середніх і малих через значну кількість виконуваних проєктів і завдань, зв'язок яких із загальною метою не можна чітко простежити. Узв'язка мети і стратегій підприємства, перетворення обраної стратегії на перелік конкретних заходів – справа настільки складна і неоднозначна, що їй присвячена окрема галузь менеджменту, що стрімко розвивається в останнє десятиріччя, – система збалансованих показників.

Однією із ключових умов ефективної фінансово-господарської діяльності підприємств є раціональна будова облікової системи. Сучасні економічні дослідження виділяють чотири складника цієї системи: організаційний, методичний, технічний та інформаційний. Інформаційний складник відіграє вагомe значення для суб'єктів господарювання, оскільки бізнес-середовище, в якому функціонує будь-яке підприємство, містить величезні обсяги інформації, які необхідно у належний спосіб інтерпретувати. На підставі отриманих даних підприємства можуть аналізувати результати власної господарської діяльності шляхом узагальнення їх у показниках фінансової звітності.

Історичні знахідки свідчать, що перші фінансові записи робилися ще за часів Вавилону, понад 5000 років тому. Купці стародавньої держави, яка існувала в Межиріччі – між річками Тигр та Євфрат – ретельно записували дані про продажі, витрати і запаси на глиняних табличках, їхня фінансова звітність відповідала тогочасним вимогам до відображення ділових операцій, фінансового стану та оцінки діяльності.

У XIV ст. рахівники великих торгово-банківських підприємств Флоренції, використовуючи майже всі відомі зараз методи обліку, регулярно складали фінансову звітність. Вони вмiли відмінно вирішувати найскладніше завдання обліку – розраховувати фінансовий результат і навіть диференціювати його за видами діяльності. Деякі з цих підприємств продовжують вести облік і складати звітність як і 600 років тому. У 1494 р. вийшла у світ книга з математики французького монаха Луки Пачолі, один із розділів якої (трактат «Про рахунки та записи») є першим із нині відомих посібників для вивчення системи подвійного бухгалтерського запису [7].

Впровадження МСФЗ є ключовим аспектом глобалізації фінансової звітності, що впливає на бізнес-практику, рішення інвесторів та регуляторні межі. Суб'єкти господарювання в понад 166 країнах світу (в тому числі в усіх членах ЄС) вже здійснили перехід на МСФЗ [8]. Проведені дослідження підтверджують зростання кількості підприємств у країнах ЄС, які використовують МСФЗ, оскільки це гарантує збільшення прозорості, об'єктивності та порівнянності показників фінансової звітності. Це також пов'язано з тим, що МСФЗ є системою бухгалтерського обліку, яка забезпечує більшу гнучкість у складанні фінансової звітності. Як наслідок, фінансова звітність, сформована за вимогами МСФЗ, є більш повною та інформативною ніж звітність, складена за НП(С) БО [9]. Структуру підприємств країн ЄС за галузевою ознакою, які використовували МСФЗ у 2022 році, зображено на рис. 3.

Згідно з МСФЗ термін «фінансова звітність» охоплює бухгалтерський баланс, звіт про прибутки та збитки, звіт про грошові потоки (рух грошових коштів), звіт про зміни у власному капіталі, а також примітки та пояснювальні матеріали, що розглядаються як частина фінансових звітів. Фінансову звітність акціонерних підприємств публікують щонайменше раз на рік і подають для перевірки аудиторам. Звітність, необхідну для внутрішніх потреб підприємства,

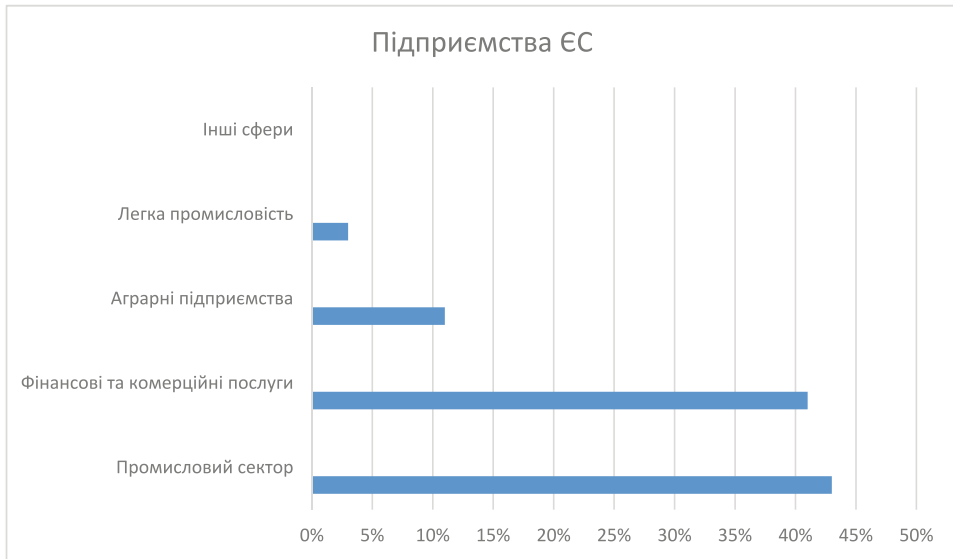

Рис. 3. Структура підприємств ЄС за галузевою ознакою, які використовували МСФЗ у 2022 році

Джерело: складено авторами на основі [10]

тобто управлінську (внутрішньогосподарську), можна складати способами, що якнайкраще відповідають таким потребам. Але фінансова звітність для зовнішніх користувачів має відповідати встановленим стандартам.

Відповідальність за підготовку фінансової звітності та адекватне розкриття інформації покладається на керівництво підприємства. В акціонерній компанії за підготовку та подання фінансової звітності відповідає правління та (або) інший керівний орган компанії. Звітність має достовірно відображати фінансовий стан, фінансові результати діяльності та рух грошових коштів підприємства.

Облікова політика підприємства має відповідати вимогам фінансової звітності. Якщо облікова система не відповідає належному порядку, такій ситуації не може зарадити ані розкриття чинної облікової політики, ані додатки або пояснювальні матеріали. Акціонерні компанії повинні публічно звітувати перед своїми акціонерами. Крім того, звітні документи подаються у реєстраційний орган, аби будь-який представник громадськості міг із ними ознайомитись. Статистичним органам надають звітність для дослідження масових соціально-економічних явищ і процесів, зокрема для аналізу закономірностей їх розвитку, а податковим органам – звітність, необхідну для розрахунку податків. Фінансові компанії (банки, інвестиційні, пенсійні, страхові компанії) також можуть вимагати звітність від підприємств-клієнтів.

Згідно з МСФЗ фінансова звітність має відображати фінансові наслідки операцій та інших подій з групуванням їх у широкі категорії відповідно до економічних характеристик. Ці категорії називають елементами (класами) фінансової звітності. МСФЗ суттєво впливає на прозорість фінансової звітності, пропонуючи стандартизовану основу для підприємств різної величини. Частота оновлень МСФЗ свідчить про адаптивність цих стандартів до динаміки будь-якої галузі економіки та підтверджує їхній мінливий характер. У міру того, як бізнес, регуляторні органи та розробники стандартів рухаються вперед, постійна співпраця та гнучкість набувають вкрай важливого значення для подолання проблем, пов'язаних із глобальною гармонізацією фінансової звітності [11].

Напрями вдосконалення МСФЗ у 2024–2027 рр. наведено в табл. 1.

Таблиця 1

**Напрями вдосконалення Міжнародних стандартів фінансової звітності
у 2024–2027 рр.**

№ з/п	Версії МСФЗ	Зміни до МСФЗ
Зміни, що набули чинності з 01 січня 2024 р.		
1	МСБО 1	Класифікація зобов'язань як поточних і непоточних Непоточні зобов'язання зі спеціальними умовами
2	МСБО 7	Угоди про фінансування постачальника
3	МСФЗ 7	
4	МСФЗ 16	Орендні зобов'язання в операціях продажу та зворотної оренди
Зміни, що набули чинності з 01 січня 2025 р.		
6	МСБО 21	Неможливість обміну (відсутність конвертованості)
Зміни, що набувають чинності з 01 січня 2026 р.		
7	МСФЗ 7	Зміни щодо класифікації та оцінки фінансових інструментів, які стосуються розрахунків за допомогою електронних платежів та оцінки коштів від фінансових активів, зокрема пов'язаних з ESG. Змінено вимоги до оприлюднення даних щодо інвестицій в інструменти власного капіталу
8	МСФЗ 9	
Нові облікові стандарти, що набувають чинності з 01 січня 2027 р.		
9	МСФЗ 18	Стандартизація формату подання фінансових результатів компанії; розкриття показників ефективності, сформованих керівництвом; вдосконалення вимог до агрегування та дезагрегування даних, що містяться в основних звітних формах та/або примітках
10	МСФЗ 19	Спрощення процесу звітування з боку дочірніх компаній, на які поширюється МСФЗ 19, що сприятиме зниженню витрат і збереженню фінансових звітів для користувачів

Джерело: систематизовано авторами на підставі [12]

Одним із важливих понять у контексті МСФЗ є «професійне судження» бухгалтера. Закон України [6] не містить визначення цього поняття, але встановлює право підприємства формувати власну облікову політику, самостійно обирати форму бухгалтерського обліку. Для ухвалення подібних рішень керівники суб'єкта господарювання, зокрема очільник облікового підрозділу, повинні застосувати власне професійне судження.

Адже відображення господарської діяльності у звітності з використанням професійного судження обліковця поглиблює та деталізує інформаційне поле для ухвалення управлінських рішень, сприяє попередженню негативних ситуацій та визначенню наявних резервів для підвищення ефективності діяльності, забезпечує збереження майна [13].

Фінансова звітність повинна відповідати інформаційним потребам керівництва суб'єкта господарювання, кредиторів, контролюючих органів та громадськості.

Вимога до якості фінансової звітності передбачає, що її інформація має бути достовірною, враховувати запити користувачів, достатньою для об'єктивного оцінювання минулих, нинішніх і майбутніх подій. Усі показники фінансової звітності підлягають ретельній перевірці аудитором.

Термін «професійне судження» відіграє важливу роль у професійній діяльності аудиторів. Професійне судження в аудиторській діяльності передбачає застосування необхідних навичок, знань і досвіду в контексті вимог Міжнародних стандартів аудиту (МСА), профільного закону України про аудит [14] і законодавства з питань аудиторської діяльності, бухгалтерського обліку та стандартів фінансової звітності.

МСФЗ є більш гнучкими ніж НП(С)БО, оскільки вони передбачають використання професійного судження у складаних ситуаціях, пов'язаних із відображенням фактів господарської діяльності. НП(С)БО, навпаки, є більш регламентованими і менш адаптованими до сучасного бізнес-середовища, що обмежує застосування професійного судження і може призводити до формування менш об'єктивної фінансової звітності.

Аудит фінансової звітності забезпечує її відповідність нормативно-правовим актам, допомагає запобігати ризикам і банкрутству підприємства. Аудит фінансової звітності, складеної як за МСФЗ, та і за НП(С)БО, проводять в такій послідовності: формальна перевірка форм звітності; аналітична перевірка зафіксованих даних; перевірка по суті наведених показників звітності. Формальна перевірка передбачає візуальний аналіз правильності записів реквізитів звітності та виявлення необумовлених коригувань. Під час загального огляду форм звітності аудитор звертає увагу на заповнення їхньої адресної частини. Вид основної економічної діяльності підприємства, який повинен відповідати вказаному в статутних документах, є вагомим критерієм для адекватного розмежування доходів і витрат підприємства за основною та іншою діяльністю.

Після здійснення формальної перевірки аудитор розпочинає аналітичну перевірку показників звітності – їх оцінку шляхом дослідження вірогідних залежностей між показниками з метою визначення суттєвих відхилень, вивчення яких за допомогою різноманітних тестів дає змогу встановити факти помилок і порушень, які призводять до викривлення показників звітності. Для загальної характеристики суб'єкта господарювання необхідно зробити фінансовий аналіз його показників, опрацювати їх у динаміці, порівняти із середніми показниками у відповідній галузі.

Ключові показники, які залежно від мети перевірки оцінює аудитор, характеризують платоспроможність, фінансову стійкість, маневреність оборотних засобів, фінансування, кредитоспроможність, ліквідність тощо. З метою здійснення такого аналізу аудиторі потрібно сформувати порівняльний аналітичний баланс, включивши до нього агреговані показники бухгалтерського балансу. Складання порівняльного аналітичного балансу полегшить проведення аналізу ключових фінансових показників суб'єкта господарювання.

Аудит фінансової звітності, складеної за вимогами МСФЗ, передбачає ідентифікацію клієнта, планування майбутніх заходів, які сприятимуть досягненню поставленої мети, здійснення практичних дій щодо проведення аудиту конкретних показників, звітування про результати виконання аудиту та моніторинг – відстеження реалізації планових заходів і оцінювання результатів (проміжних і завершальних) виконання робіт (рис. 1).

Класичними канонами виконання перевірки звітності, сформованої як за НП(С)БО, так і за МСФЗ, є: планування перевірки, безпосереднє виконання аудиту, формування аудиторського висновку та моніторинг. Однак проведене дослідження аудиту фінансової звітності, створеної за вимогами МСФЗ, дає підстави виділити окремо процес прийняття клієнта [16, с. 64].

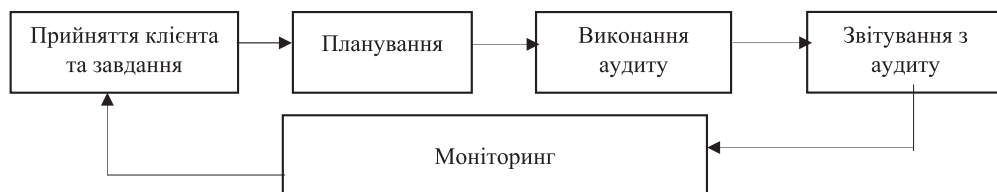

Рис. 1. Процес аудиту фінансової звітності, сформованої за вимогами МСФЗ

Джерело: узагальнено авторами на основі [14, 15]

Під час планування аудиту фінансової звітності, сформованої за вимогами МСФЗ, аудитору необхідно враховувати потенційні ризики: перехід підприємства на МСФЗ, перше складання звітності згідно з МСФЗ, дотримання правил Таксономії UA МСФЗ XBRL, врахування аспектів концептуальної основи МСФЗ [16, с. 66]. Ризиком для проведення аудиту може бути неправильний перехід підприємства на МСФЗ. У такому разі визначальним завданням аудитора стане підтвердження відповідності показників першої фінансової звітності, сформованої за вимогами МСФЗ 1. Ще одним серйозним ризиком вважають невідповідність статей фінансової звітності суб'єкта господарювання Таксономії UA МСФЗ XBRL. Слід зазначити, що у 2024 р. для фінансових компаній до Таксономії додано додаткову інформацію щодо розкриття фінансових інструментів.

Висновки. Перехід суб'єктів господарювання на МСФЗ передбачає додаткові зусилля та витрати, адже підприємствам доводиться вносити певні зміни у форму бухгалтерського обліку та облікову практику. Однак досвід іноземних країн, що запровадили МСФЗ, доводить, що такий перехід надає різним секторам бізнесу відчутні переваги.

Управління бізнесом передбачає аналіз показників звітності з метою розширення і підвищення ефективності діяльності. Суб'єкти господарювання під час підготовки фінансової звітності повинні здійснювати аналіз впливу від прийняття нової версії МСФЗ, аналіз змін до чинних МСФЗ, обов'язкових на звітну дату, а також розкривати інформацію про вплив цих змін на облікову політику та показники фінансової звітності, якщо такі оновлення призведуть до суттєвих змін у фінансовій звітності.

Професійне судження фахівців із бухгалтерського обліку та аудиторів має істотний вплив на достовірність та об'єктивність фінансової звітності суб'єктів господарювання. Відсутність жорсткої регламентації у МСФЗ та можливість використання професійного судження фахівців сприятимуть формуванню більш прозорої та зрозумілої для користувачів звітності, складеної на основі МСФЗ.

Суб'єкти аудиторської діяльності повинні забезпечувати контроль якості за здійсненням аудиту: як внутрішній, так і зовнішній, здійснюваний Органом суспільного нагляду за аудиторською діяльністю. Оновлення чинних і впровадження нових версій МСФЗ обумовлює необхідність оцінювання впливу відповідних нормативних змін на фінансову звітність суб'єкта господарювання і перегляду положень його облікової політики.

У процесі проведення аудиту фінансової звітності важливо ідентифікувати потенційні ризики, зокрема ті, що пов'язані з невиявленням помилок при

першому застосуванні підприємством МСФЗ, що негативно вплине на достовірність інформації у звітності та правильність її формування у майбутньому. Нова версія МСФЗ 18 передбачає визначення показників ефективності та порівняння їх із проміжними підсумками фінансових результатів, які у складі фінансової звітності надаватимуться обов'язковому аудиту.

Список використаних джерел

1. Hurzhyi N., Kravchenko A., Kulnich T., Saienko V., Chopko N., Skomorovskyi A. Enterprise development strategies in a post-industrial society. *Postmodern Openings*. 2022. Vol. 13 (Sup. 1). P. 173–183. DOI: 10.18662/po/13.1Sup1/420
2. Salomia A., Carataş A. The Impact of International Public Sector Accounting Standards on Financial Performance Indicators: An Empirical Analysis in Romanian Public Institutions. *Sustainability*. 2019. Vol. 11. P. 2811. DOI: 10.4236/ojacct.2013.24017
3. Sanko H., Koldovskyi A. Comparative analysis of IFRS and US GAAP. *Financial Markets, Institutions and Risks*. 2017. Vol. 1. No. 2. P. 14–21. URL: https://armg-publishing.com/wp-content/uploads/2016/12/files/fmir/issue1/FMIR_1_2017_Sanko_14-22.pdf
4. Sembiyeva L., Serikova M., Satymbekova K., Tulegenova Z., Nurmaganbetova B., Zhagyparova A. Tax audit in innovative development of the energy sector of the economy: Goba trends. *Journal of Water and Land Development*. 2021. Vol. 48 (1–3). P. 70–80. DOI: 10.24425/jwld.2021.136148
5. Друкер П. Як забезпечити успіх у бізнесі: новаторство та підприємство. Київ: Україна, 1994. 312 с.
6. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 30.11.1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text>.
7. Пачолі Л. Трактат про рахунки та записи. Київ: Алєрта, 2021. 180 с.
8. Афанасенко Л. 5 запитань про перехід бізнесу на МСФЗ: відповідає CFO з 10+ роками досвіду. *Laba*. 2024. URL: <https://laba.ua/blog/4380-navishcho-biznesu-msfz-ta-z-choho-pochaty>
9. Кириллов О., Засадний Б. Стандартизація облікової інформації у контексті впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка*. 2023. № 2 (223). С. 33–41. DOI: 10.17721/1728-2667.2023/223-2/5
10. Market prices and the evolution of corporate leverage in the euro area. Eurostat, 2022. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-statistical-working-papers/w/ks-03-22-176>
11. Пойда-Носик Н., Бачо Р., Макарович В., Лоскоріх Г., Ганусич В., Стойка Н. Роль міжнародних стандартів обліку в зміцненні прозорості звітності компаній. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2024. Vol. 2 (55). P. 90–106. DOI: 10.55643/fcaptp.2.55.2024.4278
12. Роз'яснення щодо складання річної фінансової звітності за 2024 рік відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/rozyasnennya-schodo-skladannya-richnoyi-finansovoyi-zvitnosti-za-2024-rik-vidpovidno-do-mijnarodnih-standartiv-finansovoyi-zvitnosti>
13. Балазюк О. Ю. Професійне судження бухгалтера в контексті МСФЗ. *Розвиток освіти, науки, економіки в умовах інтеграційних процесів : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 20квітня 2017 р.)*. Вінниця : ВННІЕ THEU, 2017. Т. 1. Ч. 1. С. 118–119.

14. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 р. № 2258. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>
15. International standard on auditing 300 “Planning an audit of financial statements”. URL: <https://www.ifac.org/system/files/downloads/a016-2010-iaasb-handbook-isa-300.pdf>
16. Хомуляк Т. І., Любенко А. М. Особливості аудиту фінансової звітності, складеної за міжнародними стандартами фінансової звітності. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету. Збірник наукових праць*. 2023. № 7–8 (308–309). С. 63–67. DOI: 10.32680/2409-9260-2023-7-8-308-309-63-67

References

1. Hurzhyi, N., Kravchenko, A., Kulinich, T., Saienko, V., Chopko, N., & Skomorovskyi, A. (2022). Enterprise development strategies in a post-industrial society. *Postmodern Openings, 13 (Sup. 1)*, 173–183. DOI: 10.18662/po/13.1Sup1/420
2. Salomia, A., & Carataş, A. (2019). The Impact of International Public Sector Accounting Standards on Financial Performance Indicators: An Empirical Analysis in Romanian Public Institutions. *Sustainability, 11*, 2811. DOI: 10.4236/ojacet.2013.24017
3. Sanko, H., & Koldovskyi, A. (2017). Comparative analysis of IFRS and US GAAP. *Financial Markets, Institutions and Risks, 1 (2)*, 14–21. Retrieved from https://armg-publishing.com/wp-content/uploads/2016/12/files/fmir/issue1/FMIR_1_2017_Sanko_14-22.pdf
4. Sembiyeva, L., Serikova, M., Satymbekova, K., Tulegenova, Z., Nurmaganbetova, B., & Zhagyparova, A. (2021). Tax audit in innovative development of the energy sector of the economy: global trends. *Journal of Water and Land Development, 48 (1–3)*, 70–80. DOI: 10.24425/jwld.2021.136148.
5. Drucker, P. F. (1994). *Yak zabezpechyty uspih u biznesi: novatorstvo ta pidpriemstvo [Innovation and Entrepreneurship. Practice and Principles]*. Kyiv: Ukraina [in Ukrainian].
6. Verkhovna Rada of Ukraine (1999). *Pro bukhholderskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini [Accounting and Financial Reporting in Ukraine]*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text> [in Ukrainian].
7. Pacioli, L. (2021) *Traktat pro rakhunky ta zapysy [Treatise on Accounts and Records]*. Kyiv: Alerta [in Ukrainian].
8. Afanasenko, L. (2024) 5 zapytan pro perekhid biznesu na MSFZ: vidpovidaie CFO z 10+ rokamy dosvidu. [5 Questions About Business Transition to IFRS: Answers from a CFO with 10+ Years of Experience]. *Laba*. Retrieved from <https://laba.ua/blog/4380-navishcho-biznesu-msfz-ta-z-choho-pochaty> [in Ukrainian].
9. Kyryllov, O., & Zasadnyi, B. (2023). Standartyzatsiia oblikovoi informatsii u konteksti vprovadzhennia mizhnarodnykh standartiv finansovoi zvitnosti [Standardization of Accounting Information in the Context of Implementing International Financial Reporting Standards]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Ekonomika – Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Economics, 2 (223)*, 33–41. DOI: 10.17721/1728-2667.2023/223-2/5 [in Ukrainian].
10. Eurostat (2022). Market prices and the evolution of corporate leverage in the euro area. Retrieved from <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-statistical-working-papers/w/ks-03-22-176>
11. Poyda-Nosyk, N., Bacho, R., Makarovych, V., Loskorikh, G., Hanusych, V., & Stoika, N. (2024). Rol mizhnarodnykh standartiv obliku v zmitsnenni prozorosti zvitnosti kompanii. [The role of international accounting standards in fostering corporate reporting transparency]. *Finansovo-kredytna diialnist: problemy teorii ta – Finan-*

-
-
- cial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, 2 (55), 90–106. DOI: 10.55643/fcaptp.2.55.2024.4278
12. Roziasnennia shchodo skladannia richnoi finansovoi zvitnosti za 2024 rik vidpovidno do Mizhnarodnykh standartiv finansovoi zvitnosti [Clarification on the Preparation of Annual Financial Statements for 2024 in Accordance with International Financial Reporting Standards]. Retrieved from <https://bank.gov.ua/ua/news/all/rozyasnennya-schodo-skladannya-richnoyi-finansovoyi-zvitnosti-za-2024-rik-vidpovidno-do-mijnarodnih-standartiv-finansovoyi-zvitnosti> [in Ukrainian].
 13. Balaziuk, O. Yu. (2017) Profesiine sudzhennia bukhhaltera v konteksti MSFZ [The Professional Judgment of an Accountant in the Context of IFRS]. *Rozvytok osvity, nauky, ekonomiky v umovakh intehratsiinykh protsesiv [Development of Education, Science, and Economy in the Context of Integration Processes]*: proceedings of the All-Ukrainian scientific and practical conference, vol. 1, part 1, 118–119. Vinnytsia Education and Research Institute of Economics, West-Ukrainian National University. Retrieved from <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/23310/1/118-119.pdf> [in Ukrainian].
 14. Verkhovna Rada of Ukraine (2017). Pro audyt finansovoi zvitnosti ta audytorsku diialnist [The Audit of Financial Statements and Auditing Activities]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> [in Ukrainian].
 15. International standard on auditing 300 “Planning an audit of financial statements”. Retrieved from <https://www.ifac.org/system/files/downloads/a016-2010-iaasb-handbook-isa-300.pdf>
 16. Khomuliak, T. I., & Liubenko, A. M. (2023). Osoblyvosti audytu finansovoi zvitnosti, skladanoi za mizhnarodnymy standartamy finansovoi zvitnosti [Peculiarities of Auditing Financial Statements Prepared in Accordance with International Financial Reporting Standards]. *Naukovyi visnyk Odeskoho natsionalnoho ekonomichnoho universytetu. Zbirnyk naukovykh prats – Scientific Bulletin of Odesa National Economic University. Collection of Scientific Papers*, 7–8 (308–309), 63–67. DOI: 10.32680/2409-9260-2023-7-8-308-309-63-67 [in Ukrainian].

Посилання на статтю:

Афанас'єва І. І., Овсюк Н. В., Ворошилов Д. С. Перспективи впровадження МСФЗ та аудит фінансової звітності в контексті управління бізнесом. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту: зб. наук. праць*. Спеціальний випуск. 2024. С. 28–40. DOI: 10.31767/nasoa.2024. si

Link to the article:

Afanasiyeva, I. I., Ovsiuk, N. V., & Voroshylov, D. S. (2024) Perspektyvy vprovadzhennia MSFZ ta audyt finansovoi zvitnosti v konteksti upravlinnia biznesom [Implementing IFRS and Financial Statements Audit: Prospects for Business Management]. *Naukovyi visnyk Natsionalnoi akademii statystyky, obliku ta audytu – Scientific Bulletin of the National Academy of Statistics, Accounting and Audit*. Special Issue, P. 28–40. DOI: 10.31767/nasoa.2024.si [in Ukrainian].

Implementing IFRS and Financial Statements Audit: Prospects for Business Management